

És la realitat tal com la veiem a la televisió?

El paper de les televisions públiques en la representació de les persones migrants

Font: Segre

Des de les primeres dècades del segle XX, quan van començar a arribar immigrants al nostre país, tant les **televisions públiques com privades van obviar aquest canvi en la població**. No es van fer ficcions que mostressin la seva presència, són comptats els programes que es van fer amb aquesta temàtica i en els informatius només es donava visibilitat a la immigració quan arribaven noves pasteres o quan s'associava a situacions de delinqüència. Per aquesta raó, volem **parlar del paper de la televisió a Espanya durant l'onada migratòria que hi va haver l'any 2000**, per tal de reflexionar sobre com es va desatendre aquesta realitat i com encara es continua fent.

Per contra, durant la mateixa època, sí que es va donar visibilitat a espanyols emigrants en programes emesos en horaris de màxima audiència com *Afers Exteriors* (TV3, 2003-2016) o *Espanyoles por el mundo* (TVE, 2009-), on es mostrava l'exitosa vida que tenien les persones que havien decidit emprendre una nova vida en un país estranger. Desgraciadament, aquest paradigma ha continuat en aquest estat fins al dia d'avui. Tenim una enorme **manca de referents** que donin veu als immigrants, tot i que gràcies a les noves plataformes com *YouTube* o les xarxes socials, que s'han convertint en el nou termòmetre de la societat, aquests ciutadans han trobat un mitjà on tenir cabuda i expressar-se en primera persona.

La televisió de Barcelona BTV va ser pionera en la realització d'un programa d'aquestes característiques amb *Infos idiomes* (BTV, 1998-2013), que buscava facilitar el coneixement de la realitat barcelonina a les diferents comunitats. La Televisió pública de Catalunya va realitzar alguns programes que explicaven la realitat, tot i que pocs, per exemple *Tot un món* (TV3, 2005-2017), on persones immigrants protagonitzaven els capítols i ensenyaven com s'havien arrelat a Catalunya, explicant els seus somnis, projectes, la feina que tenien, etc. o *Karakia* (TV3, 2001-2015), un programa amb la intenció de mostrar aquesta realitat canviant al nostre país i acostar als espectadors als nous veïns d'arreu del món a través de la cuina. També TVE va realitzar un programa anomenat *Todos los acentos* (TVE, 2005-2009), dedicat a la immigració i a la interculturalitat, tot i que amb una mancança de reflexió crítica.

En les televisions d'altres països trobem també pocs exemples d'una cobertura àmplia i plural de les migracions. Aquí volem destacar *De Braboneger Verkaas*, un programa de telerealtat que es va estrenar l'any 2016 en la cadena de televisió pública holandesa "AVOTROS", el seu presentador és Steven Brunswijk, un conegut actor holandès que ens mostra les **discriminacions que pateix** com a immigrant de raça negra a Holanda. Steven, amb els seus dos amics del barri, duen a terme activitats que, segons ell, només fan els blancs, com l'Oktoberfest, l'esquí i anar de càmping. Aquestes activitats es defineixen sota el terme **acting white**. Actuar com un blanc, segons la comunitat negra, és un terme racista i pejoratiu, ja que assumir les expectatives socials de la societat blanca es considera com una traïció a la seva cultura.

La incomoditat que fa passar als seus dos amics juntament amb el seu caràcter obert i espontani fa que el programa tingui **tocs humorístics**. Les escenes còmiques que podem veure al programa, poden fer-nos oblidar que estem veient una crítica de les desigualtats que viuen els protagonistes. L'humor és una bona eina per denunciar, d'una altra manera, aquestes problemàtiques tot i que s'ha de fer amb molt de tacte i no banalitzar les realitats d'aquestes persones, ja que **la línia entre riure's d'ells i riure amb ells és molt fina**.

Podríem dir que en un principi tot i que és una història d'un àmbit local, el relat d'un noi negre i els seus dos amics es pot **extrapolar** a qualsevol lloc del món on la majoria de la població sigui blanca. **Actualment** tenim la veu de les persones que van néixer aquí durant l'onada migratòria. Tot i que la televisió pública espanyola no compleix el seu paper de mostrar la realitat que vivim, comencem a veure les històries d'aquestes persones a les **xarxes socials** com TikTok o altres plataformes com YouTube, que tot i que no arriben a tota la gent com ho podria fer la televisió, donen visibilitat a aquest col·lectiu. Gràcies al format **vlog** tenim productes que a més d'estar encarats cap a les noves generacions digitals ens permeten escoltar aquestes històries en primera persona.

Olga Miró i Núria Urrea